

Vaikuttajaryhmät

Lainsäädännöllinen pohja vaikuttajaryhmille

Kuntalaki 410/2015 1 §

- [Kuntalaki 410/2015 1 § 1 mom.](#)

Lain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa. Lain tarkoituksena on myös edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä.

Kuntalaki 410/2015, 26 §

Kunnan nuorisovaltuusto

- Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (nuorisovaltuusto) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä.
- Nuorisovaltuusto voi olla useamman kunnan yhteinen.
- Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.
- Lasten ja nuorten osallistumisesta ja kuulemisesta säädetään nuorisolain (1285/2016) 24 §:ssä. (21.5.2021/419)

Kuntalaki 410/2015, 27 §

Kunnan vanhusneuvosto

- Ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä.
- Vanhusneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen.
- Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Kuntalaki 410/2015, 28 §

Kunnan vammaisneuvosto

- Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto.
- Vammaisneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen.
- Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä.
- Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista 11 § (604/2022)**

Kunnan vanhusneuvosto on otettava mukaan tämän lain 5 §:ssä tarkoitettun suunnitelman valmisteluun*.

*[5 § Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi](#) ja 6 § Palvelujen riittävyden ja laadun arviointi

**Laki voimaan 1.1.2023.

Vaikuttajaryhmät uudessa Turussa

Vaikuttajaryhmät hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä

- Vaikuttajaryhmät eivät ole kunnan toimielimiä eivätkä ne voi käyttää julkista valtaa. Ryhmien jäsenet eivät toimi virkavastuulla.*
- Hallintolain tai hallintosäännön mukaiset menettelyt eivät tule automaattisesti käyttöön vaikuttajaryhmien kohdalla (esim. kokousmenettely, sukupuolikiintiöt).*
- Kuntien omilla päätöksillä hallintosäännössä määritellyt menettelyt voidaan kuitenkin soveltaa myös vaikuttajaryhmiin.*
- Vammaisneuvostoissa on kuntalain perusteella huomioitava esim. järjestöjen ja omaisten edustus.
- Turun kaupungin viisi vaikuttajaryhmää ovat lasten parlamentti, monikulttuurisuusneuvosto, nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto.

- Ryhmien toiminta toteuttaa Turun kaupunkistrategiaa ja kolmea toimintalupausta, joihin kaikkiin sisältyy osallisuuden periaate: asukas- ja asiakaslähtöisyys, vastuullisuus ja suvaitsevaisuus sekä uudistuminen ja yhteistyö.
- Vaikuttajaryhmät ovat tärkeä osa Turun osallisuustyötä.
- Turussa osallisuus on jaettu päätöksenteko-, suunnittelu- ja toimintaosallisuuteen. Vaikuttajaryhmien toiminta toteuttaa kaikkia osallisuuden muotoja.
- Ryhmien yhteinen tavoite on turkulaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Vaikuttajaryhmät tarvetiedon tuottajana ja yhteistyökumppanina

- Vaikuttajaryhmien avulla kaupunki saa ajantasaista tietoa kuntalaisten palvelutarpeista.
- Tietoa hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteossa.
- Tarvetieto liitetään osaksi lakisääteistä hyvinvointikertomusta.
- Vaikuttajaryhmiä hyödynnetään ennakkovaikutusten arvioinneissa sekä avustuspäätösten valmistelussa.
- Vaikuttajaryhmät on yksi järjestöyhteistyön muoto.

Vaikuttajaryhmille kuuluvat asiat

- Turun kaupungin vaikuttajaryhmät käsittelevät **vain kaupungin päätöksenteon alaisia asioita**
 - Terveystenhooltoon ja sosiaalipalveluihin koskeva vaikuttaminen tapahtuu Varhan vanhusneuvostossa
 - Varhan vanhusneuvostossa on yksi kiintiöpaikka jokaiselle alueen kunnalle. Tämän tehtävänä on toimia linkkinä näiden välillä
- Vaikuttamiskeinot ovat lausunnot, kannanotot, keskustelu/lobbaus.
 - Vanhusneuvostosta puolet jäsenistä ovat valtuustoryhmien asettamia -> suora yhteys valtuustoon, hallitukseen ja lautakuntiin (vrt. nuorisovaltuusto, jossa kaikki jäsenet ovat ei-poliittisia)

Toimintasääntö

Yhteinen toimintasääntö linjaa toimintaa

- Kuntalain 5. luku - Kunnan asukkaiden osallistumisoikeus – määrittää nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston tehtävät.
- Monikulttuurisuusneuvosto ei ole lakisääteinen, mutta ryhmä on kaupunginvaltuuston perustama ja kaupunginhallituksen asettama.
- Lasten parlamentti edustaa turkulaisten alakoulujen oppilaskuntia ja tuo lasten äänen kuuluviin.
- Turun kaupunki on laatinut kaikkein vaikuttajaryhmien yhteisen [toimintasäännön](#), jossa määritellään mm. ryhmien kokoonpano, kokousten määrä ja viestintä.
- Kaupunginhallitus hyväksyi päivitetyn toimintasäännön (16.1.23 §17).

Toimintasäännössä määritellään ryhmien reunaehdot

- Toimintasäännön päivityksen syy oli sotepe-asioiden siirtyminen hyvinvointialueen tehtäväksi. Ryhmien tehtävä keskittyy kaupungin vastuulla oleviin toimintoihin.
- Samalla tarkasteltiin ryhmien kokoonpanoa ja virallisten kokousten määrää.
 - Monikulttuurisuus-, vammais- ja vanhusneuvostoon valitaan jatkossa kuusi järjestöjäsentä ja virallisia kokouksia (kokouspalkkiollisia) tulee olla 4-6 vuodessa.
 - Nuorisovaltuuston koko ei muuttunut, vaan jatkossakin siinä on noin 30 jäsentä. Virallisia kokouksia 6-8 vuodessa.
 - Lasten parlamentilla on muista ryhmistä erilliset käytännöt
 - Ryhmiä kannustetaan toimintaan myös kokousten ulkopuolella.
- Vaikuttajaryhmät tekevät hyvinvoinnin lautakunnalle ehdotuksen toimintarahatarpeesta toimintasuunnitelmassaan.
- Ryhmille korostetaan niiden ja kuntalaisten vuoropuhelun sekä ryhmien välisen yhteistyön tärkeyttä; tavoitteena yhteiset tilaisuudet, jotta voimavarat ja resurssien käyttö tehostuvat.

Vaikuttajaryhmien esittelijöiden tehtävät 1/2

- Esittelijä suunnittelee toimintaa vaikuttajaryhmän kanssa ja toimii kokouksissa esittelijänä.
- Esittelijä edistää ryhmän aloitteita ja esityksiä kaupunkiorganisaatiossa.
- Esittelijä toimii linkkinä sekä kaupungin sisällä että kaupunkilaisille vaikuttajaryhmän toimintaan liittyen.
- Esittelijä ylläpitää osaamista ja verkostoja kohderyhmään liittyen kattaen koko kaupungin toimintakenttä.

Vaikuttajaryhmien esittelijöiden tehtävät 2/2

- Esittelijän työtehtävään varataan 0,2 htv / vaikuttajaryhmä (monikune, vanhus- ja vammaisneuvosto).
- Lasten parlamentilla ja nuorisovaltuustolla on erilliset käytännöt.

Tukiresurssi

Esittelijän lisäksi ryhmällä on käytössään:

- Tekninen sihteeri (asiakirjojen syöttäminen järjestelmään, kokouspalkkioihin liittyvät asiat, kokousjärjestelyt)
- Viestintä osoittaa kaikille ryhmille yhteinen viestinnän tuki (verkkosivut ja lehti-ilmoitukset).
- Osallisuuden erityisasiantuntija koordinoi ryhmien toimintaa

Koordinaatio

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta ohjaa vaikuttajaryhmien toimintaa ja tekee esitykset vaikuttajaryhmien jäsenistä.
- Vaikuttajaryhmien toimintaa koordinoi ja kehittämisestä vastaa konsernihallinnon hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, joka
 - koordinoi ja kehittää toimintaa kaupunkitasoisesti,
 - tekee lautakunnalle esityksen järjestöjäsenistä,
 - perehdyttää uudet jäsenet,
 - koordinoi yhteistyötä ennakkovaikutusten arviointeihin liittyen (talous, strategia)
 - koordinoi pormestariston ja muun johdon, palvelukokonaisuuksien ja vaikuttajaryhmien välistä yhteistyötä ja
 - tunnistaa ryhmien yhteisiä tilaisuuksia ja teemoja.

Yhteistyö Varhan vaikuttajatoimielinten kanssa

- Hyvinvointialueelle on perustettu nuorisovaltuusto, monikulttuurisuus-, vammais- ja vanhusneuvostot.
- Turun kaupungin vaikuttajaryhmät tekevät yhteistyötä Varhan ryhmien kanssa.
- Turun kaupungin jäsenillä on tärkeä rooli maakunnallisissa ryhmissä viestinviejänä ja -tuojana.
- Ihannetilanteessa ryhmien toimikaudet voitaisiin synkronoida.
- Kerran vuodessa järjestetään yhteinen koulutus- ja verkostoitumistilaisuus.

Kiitos!